

KAŽIPOT

mesečnik slovenske skupnosti

številk

15

junij,

2006.

letnik II

ISSN 1845-5034

Bazovica, ti predragi si naš dom,
roke slovenske pridne so te dale,
spomin na tebe vedno nosil bom,
ponos kvarnerske lepe si obale.

Slavko Arbiter; «Bazovica»

Junij je mesec, v katerem RS in RH praznujeta Dan državnosti, na Reki ob sv. Vidu poteka vrsta najrazličnejših prireditev, za društvo pa je to čas najpomembnejših pevskih nastopov: na koncertu zamejskih zborov na predvečer in dan pozneje na Taboru pevskih zborov v Sentvidu pri Stični.

Sv. Vid češenj sit: do uvedbe gregorijanskega koledarja 1582 je bil o sv. Vidu najdaljši dan v letu. Podoba sv. Vida, vklesana na reškem stebru iz 16. st., stoji na Trgu reške resolucije: v desnici drži palmo, znamenje mučeništva, v levi pa model Reke, katere zaščitnik je.

KAŽIPOT

Mesečnik slovenske skupnosti
na Reki in v PGŽ

Ureja uredniški odbor:

Milan Grlica, Marjana Mirković, Darko Mohar,
Vitomir Vitaz

Podpinjol 43, 51000 Reka, Hrvaška
tel.: 324 321, 215 406, faks: 334- 977

Glavna urednica: Marjana Mirković
(priprava, prevodi in oprema besedil)

tel.: 091 593 6086
marjana.mirkovic@ri.t-com.hr

Lektorica

Darka Tepina Podgoršek

Izdajatelj:

Slovenski dom KPD Bazovica,
bazovica@bazovica.hr

Svet slovenske narodne manjšine Reke

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ
vijece-slo.pgz@ri.t-com.hr

ISSN 1845-503

Oblikovanje:

Branko Lenić

Tisk: Tiskara «Sušak»

Prelom in tehnično urejanje:

Ri-TaCom, Reka

Mesečnik finančno podpirajo:

Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Mesto Reka

Primorsko-goranska županija

Naklada: 500 izvodov

Naslovnica: Sv. Vid. Foto: Damir Krizmanić

Karikatura: Bojan Grlica

SLOVENSKI DOM KPD «BAZOVICA»

tajništvo, knjižnica in klubski prostori

torek in četrtek :

10.00 – 12. 00 in 18.00 – 20.00

tel.: 215 406, fax: 334 977

tel.: + 385 51 324 321, 215 406

MePZ – vaje ponedeljek:

18.00 – 21.00

Dramska skupina - sredo, po dogovoru

Folklorno-plesna skupina

torek in četrtek: 19.00 – 21.00

Dop. pouk slovenskega jezika in kulture

ponedeljek, torek in sredo:

18.00 – 21.00

Planinska skupina - torek:

20.00 – 21.30

Svet slovenske narodne manjšine Reke

četrtek: 10.00 – 12.00

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ

sreda: 10.00 – 12.00

vijece-slo.pgz@ri.t-com.hr

Hišnica: Marija Darapi, tel.: 337 000

Gostinska ponudba:

Buffet Saratea, tel.: 331 079

Kažipot junij 2006, št. 15,

letnik II

Kazalo:

3..... Obvestila

5..... Dogodki maj

26... Napoved junij

29... Pismo iz Liburnije

30... Iz drugih društev in svetov

31....Nespregledano

32....Aktualno

EGON: BONTONSKA

OBVESTILO

Priprave na 60. obletnico društva

Znova vabimo vse, ki imajo stare dokumente, fotografije, izkaznice, plakate, obvestila, oglase ali izrezke iz časopisov, ki pričajo o dejavnosti društva Bazovica ali slovenski skupnosti na Reki, da nam jih odstopijo na vpogled. Želeli bi izpopolniti dokumentacijo za arhivsko zbirko in jo predstaviti ob jubileju.

Lastniki vrednostnih papirjev

Klirinško-depotna družba KDD iz Ljubljane vsem imetnikom vrednostnih papirjev redno pošilja letne izvode iz svojega registra. Če ne prihajajo, je priporočljivo preveriti stanje. Več informacij: sreda 10.00–13.00, pisno urednici Kažipota, po elektronski pošti ali telefonu 091/593 6086.

(M. M.)

Jeseni znova bralne (in gibalne?) urice

Bralne urice, ki jih od jeseni organizira Svet slovenske narodne manjšine Primorsko-goranske županije, v sodelovanju s KPD Bazovica in svetom na ravni mesta, se bodo končale 3. junija, z manjšo pogostitvijo in povabilom na prireditev 23. 6. Na njej se bodo z recitacijami predstavili tudi najmlajši. Društvo je prispevalo več knjižnih novosti in videokaset, da najmlajšim ne bi postalo dolgčas; pričakovati pa je morda tudi novosti na igrišču, ki bi bralnim uricam dodale še gibalne. Jasni Zazijal - Marušić iskrena zahvala za prizadevno in potrpežljivo vodenje bralnih uric – v upanju, da jih bo z

enakim žarom nadaljevala jeseni. Zahvala tudi Loredani Jurković za pomoč, z željo, da bo nanjo pripravljena tudi v prihodnje. (M. M.)

Slovenski jezik jeseni na OŠ Pečine

V OŠ Pečine se bo jeseni enkrat tedensko začel tečaj slovenskega jezika, na katerega se lahko prijavijo tudi osnovnošolci iz drugih šol. Pobudo zanj je v okviru Slovenske informativne točke Si-T (Si-T je projekt, ki ga podpira Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu; avtorica je urednica Kažipota) dala tudi bodoča voditeljica, sama ravnateljica Irena Margan, profesorica hrvaškega jezika in večletna članica Bazovice, izvirni govorec slovenščine. Če bo zanimanje večje, bo slovenski jezik pozneje lahko uvrščen na seznam izbirnih predmetov oz. v redni program, za kar pa je treba dobiti soglasje hrvaškega ministrstva za znanost, izobraževanje in šport. Prijave ob sredah od 10.00 do 12.00, na naslov e-pošte urednice Kažipota ali po telefonu 091 593 6086, pa tudi neposredno na šolo ravnateljici Ireni Margan, tel.: 217 035.

(M. M.)

Srečanje vseh slovenskih društev na Hrvaškem 7. in 8. oktobra na Reki in v Lovranu

Letošnje, tretje skupno srečanje vseh slovenskih društev na Hrvaškem bo potekalo 7. in 8. oktobra na Reki in v Lovranu. Pričakovati je udeležbo več kot 250 obiskovalcev, kolikor se jih je zbralo tudi lani v Splitu.

(M. M.)

Marijana se vrača: nova (stara) tajnica

Tajniška dela v KPD Bazovica bo 1. junija znova prevzela Marijana Košuta, absolventka ekonomije na reški ekonomski fakulteti Uradne ure za stranke ostajajo iste.

Mrjanca (in Jasmina). Foto: M.M.

Mladinski gorniški tabor Pokljuka 2006 – prijave do 24. junija

Organizator 7. tabora, ki bo potekal od 8. – 15. julija, je PD Snežnik Ilirska Bistrica v sodelovanju s PD Koper in PD Slavnik Kozina, PD Piran in PD Šentjošt ter našo planinsko skupino. Več na spletni strani: <http://www.planinskodrustvo-sneznik.si/tabor/>

Kot je sporočil Damjan Pipan, se od prijavljenih otrok pričakuje vsaj nekaj izkušenj v planinarjenju. Prijavnice v društvu, več informacij: Andrej Grlica, tel.: 00 386 41 243 992, in Damjan Pipan, el.p.: dppips@gmail.com, tel.: 00 386 41 242 997.

DOGODKI MAJ

1. maj Javorovica, RS Prvomajsko zborovanje

Javorovica, spomenik padlim.

Foto: www.sentjernejsi

Na Javorovici, prijetni hribovski vasi pod Gorjanci v bližini Šentjerneja, vsako leto na prvi maj poteka zborovanje v počastitev praznika dela, pa tudi v spomin na tragedijo, ki se je zgodila leta 1944, ko so nemški vojaki in domobranci napadli 4. bataljon Cankarjeve brigade in pobili 113 bork in borcev bataljona. Srečanje je postalo že tradicionalno, kar priča tudi letošnja udeležba, ki je kljub dežju in mrazu privabila veliko ljudi različnih generacij od blizu in daleč, med njimi tudi člane ameriške in ruske dele-

gacije. Slavnostni govornik je bil poslanec v evropskem parlamentu Jelko Kacin, ki je med drugim dejal, da smo »Slovenci lahko upravičeno ponosni na prehojeno pot zadnjih 15 let, pa tudi drugih delov svoje zgodovine se ne smemo sramovati. Odpornišтво je del naše tradicije. Uprli smo se okupatorjem v drugi svetovni vojni in uprli smo se leta 1991. In čeprav so del zgodovine žal tudi povojni poboji, zgodovine ne smemo spreminjati.« (M. M.)

5. maj Slovenski dom Zagreb Z jezikom brez meja, posvet

Srečanje Z jezikom brez meja na temo Sociolingvistične značilnosti in mediji na prostoru ob hrvaško-slovenski meji je v imenu organizatorja, Sveta slovenske narodne manjšine Zagreba, odprl predsednik Darko Šonc. Na kratko je predstavil zakonodajo, ki je botrovala nastanku manjšinskih svetov, srečanje pa je vodila sodelavka sveta Matea Hotujac.

Prvi prispevek, O hrvaško-slovenskem jezikovnem prepletanju v knjižnem jeziku 17. stoletja in na ravni narečij v 20. stoletju, je dr. Alojz Jembrih s hrvaških študijev v Zagrebu strnil v misel, da jeziki sosednjih držav ne poznajo ostro začrtane meje in jo v svojem delovanju presegajo. Sledila je stilistična analiza Matee Hotujac z naslovom Lijepa naša Zdravljica, v kateri je primerjala himni obeh držav in njuno simbolno vsebino. Dr. Vesna Požgaj Hadži z ljubljanske filozofske fakultete je spregovorila o hrvaščini kot izbirnem jeziku v višjih razredih osnovnih šol v Slo-

veniji in opozorila na težave z učbeniki ter ob koncu izrazila upanje, da bo v pripravi reforme na Hrvaškem morda tudi slovenščina deležna uvrstitve med izbirne predmete. Zelo zanimiv referat je imel njen kolega, mag. Hotimir Tivadar, ki je opozoril na osrednji pomen medijev v ustvarjanju jezikovne in kulturne podobe vsake skupnosti, njegov prispevek pa je obenem napovedal tudi drugi sklop srečanja, namenjenega medijem.

S posveta

Svoje izkušnje je najprej posredovala novinarka Natja Jenko Sunčič iz brežiškega Posavskega obzornika, rojakom na Hrvaškem dobro znana po svojem zavzetem zbiranju knjig pred leti in uspešnih akcijah od Pulja do Dubrovnika, članom Slovenskega doma pa tudi po pozornem zapisovanju dogajanj v njihovem društvu. Precej grenak priokus so zato zapustile njene besede, da je bilo to sodelovanje prekinjeno zaradi pomanjkanja denarja in nerazumevanja pristojnih v Sloveniji. Urednica dnevno-informativnega uredništva TV Slovenija Ilinka Todorovski se je ozrla v leta svojega dopisništva v Zagrebu in začetkov glasila Novi odmev, zagrebškega

Slovenskega doma. Glasilo (za katerega ima največje zasluge prav ona, op. ur.) redno izhaja trikrat letno, novinarka pa je ob tem izrazila upanje, da bo kmalu postalo mesečnik, tednik ali celo dnevnik. Uvrščanje manjšinskih tem v program vplivnih nacionalnih medijev v obeh državah po njenem mnenju poteka na dva načina: folklorni je manj pogost in obsega dejavnost društev, razna omizja in predstavitve knjig, drugi način, ki smo mu večkrat priča, pa je politični; pri tem je kot dogodek, ki je doslej pritegnil največjo medijsko pozornost, seveda omenila izbris imena slovenske manjšine iz preambule hrvaške ustave. Med drugim je še napovedala, da novi zakon o RTV Slovenija predvideva tudi oddaje za Slovence v sosednjih državah. Dopisnik RTV Drago Balazič je opozoril na neravnovesje v pretočnosti medijev, kar med drugim odraža tudi dopisniška mreža, ki je na Hrvaškem precej bolj pokrita s slovenskimi mediji kot obratno; glede na sedanje znanje jezikov in sporazumevanje pa po njegovem mnenju ne bo presenetljivo, če se bosta zdaj odraščajoči generaciji nekega dne sporazumevali v angleščini. Z optimizmom je svoj prispevek o enoletnih izkušnjah v Ljubljani sklenil dopisnik HTV Ilija Jandrić, čeprav ga je začel z ugotovitvijo, da se mediji po svoje počutijo kot talci politike, ki v petnajstih letih ni bila sposobna rešiti stalno istih vprašanj. Analiza njegovega poročanja v prvih štirih mesecih letos kaže, da so pri vrhu novice o Sloveniji v okviru EU, skoraj zanemarljive pa so tiste o hrvaški skupnosti v Sloveniji, ki je z območja nekdanje skupne države v Sloveniji najbolj

podložna asimilaciji in ima, kot je dejal, tihi status, kar se odraža tudi v medijih. Čeprav so podatki iz Eurobarometra pokazali, da Hrvaška za Slovence ni med prvimi državami, katerih vključitev v EU podpirajo, je njegova naključna anketa pokazala, da zbuja ime Hrvaška, predvsem zahvaljujoč Jadranskemu morju, pozitivno podobo, zlasti med mlajšo generacijo, ki je prve stike doživela skozi nepozabne počitnice.

Srečanje, ki sva se ga med maloštevilnimi obiskovalci poleg Boštjana Kordiša in Jelke Knezović iz splitskega društva in županijskega sveta udeležili z Barbaro Riman, se je končalo s krajšo razpravo in našo znova poudarjeno željo, da bi spremljali programe slovenskega radia in televizije na obmejnem območju in v Istri.

(M. M.)

Natja Jenko-Sunčič in Matea Hotujac

6. maj
Slovenski dom KPD Bazovica
Bralne urice, vodi Jasna Zazijal - Marušić

Nikolina in Arian sta se pod vodstvom tete Jasne pripravljala na sklepno prireditev 23. junija, pre-

ostali pa so uživali v slovenskih ljudskih pravljicah in stripih Mikija Mustra. Vabljeni vsi zainteresirani.

Nikolina in Arian

6. maj
Vižmarje
Koncert MePZ KPD Bazovica, zborovodja Franjo Bravdica

Vitomir Vitaz: Nastop v Vižmarjah
 V Vižmarjah je naš mešani pevski zbor nastopil na povabilo ženskega pevskega zbora Svoboda, ki je pri nas gostoval lani v mesecu kulture. Kako je pravzaprav prišlo do stika in sodelovanja? Začelo se je nekje spomladi leta 2002. Takrat nas je v našem domu obiskala skupina upokojencev iz Ljubljane. Pravzaprav so se napotili na izlet v Gorski kotar. Ker so slišali za naše društvo, so stopili z nami v stik in izrazili željo, da nas na kratko obiščejo. Tako je tudi bilo. Prišli so, popili smo kavo, malo pokramljali, zatem pa jih je gospod Slavko Arbiter odpeljal na razgled mesta. V tej skupini je bil tudi gospod Luka Kočar, član planinskega društva Matica iz Ljubljane, s katerim so se naslednje leto naši planinci srečali na prvem izseljenskem pohodu na Triglav. Navdušen nad našimi planinci in nasploh našim društvom se je leta 2004 skupaj s planinci PD Matica ob izletu oglasil pri nas. Pokazali

smo jim dom, povedali, kaj in kako delamo, in jih navdušili. V pogovoru smo prvič slišali za ženski pevski zbor iz Vižmarij in se načelno dogovorili za njihov nastop pri nas, kar smo uresničili lansko leto. Po njihovem koncertu smo se v veseljem vzdušju dogovorili, da ob prvi priložnosti pridemo k njim. To se je uresničilo v soboto, 6. maja. Dogovorili smo se, da gre z nami tudi klapa Sklad iz Bakra, ki v zadnjem času vadi v našem domu, in da prispeva svoj del programa. Na pot smo se odpravili že ob 9.30, ker so nas ob 12.00 pričakovali v Ljubljani. Na meji smo se zadržali nekoliko več, kot smo načrtovali, tako da smo v Ljubljano prišli s polurno zamudo. Takoj smo se odpeljali naprej in se ustavili pod Šmarno goro. Najpogumnejši so se pod vodstvom Luke Kočarja povzpeli na vrh, preostali pa smo se pod goro sprehajali in čakali njihovo vrnitev. Potem je sledilo imenitno kosilo v bližnji gostilni, zatem pa odhod v dvorano nekdanje krajevne skupnosti na vajo in koncert. Majhna dvorana je bila nabito polna in lahko smo začeli. Predstavila nas je Marijana Košuta, ki je tudi vodila program. Zborovodja Franjo Bravdica je dal intonacijo in program je stekel. Na odru smo se menjali naš zbor in klapa; na koncu programa našega zbora smo prvič zapeli novo naučene Žabe, zatem pa smo skupaj s klapo zapeli še Planinsko in Tancuj, tancuj. Po fantastičnem aplavzu so še domačinke zapele nekaj pesmi. Program je bil tako končan na zadovoljstvo nastopajočih in občinstva. Sledilo je še vedro druženje. Postregli so nam s pijačo, velikan-skimi picami in doma pripravljenimi slaščicami. Ker je bilo v dvorani

zelo vroče, smo se preselili kar ven, na ulico, tam še nekaj časa veselo prepevali in se poslovili z željo po ponovnem snidenju.

MePZ med nastopom.
Foto: arhiv KPD Bazovica

Zapela je tudi klapa Sklad.
Foto: arhiv KPD Bazovica

7. maj **Darko Mohar: Izlet planinske skupine na Kolovratske stene**

Velika Kapela je gorato območje, na severni strani omejeno s cesto Reka–Zagreb, na južni pa s cesto Josipdol–Vratnik–Senj. Na zahodni strani se obronki gora spuščajo proti morju. Skozi področje potekajo tri gorovja: Bjelolasica–Debeli vrh–Črni vrh na vzhodu, Čelimbaša–Velika in Mala Crna Kosa–Samarske in Bele stene do Bitoraja na sredini in na zahodu Burni Bitoraj–Viševica–Ričičko bilo–Kolo-

vratske sene. Skozi vse območje pelje Kapelska planinska pot, katere del smo si izbrali za majski izlet. Tokrat smo obiskali območje Kolovratskih sten, na vrh pa smo pristopili z morske strani, iz Luke Krmpotske. V vasici živi samo nekaj stalnih prebivalcev, nekaj hiš je vikendov, nekaj pa jih je porušenih. Sredi vasi je lovška koč, ki je danes gostilna, v najemu pa jo ima zelo ljubeznivi in delovni Zvonimir Kalanj.

Pot od Luke Krmpotske najprej pelje strmo navkreber na sedlo med Cubrinim in Črnim vrhom, od koder se spusti na krasne senožeti Kolovratskega polja in se zatem znova povzpne do južnega vrha Kolovratskih sten (1091 m). Področje sten je dolgo približno kilometer, same stene se dvigajo dvajset do trideset metrov nad gozdom, tako da je z njih zelo lep razgled na širna gozdna področja Velike Kapele ter v daljavi Velebit.

Zgodnjepomladanski izleti na hribe v bližini morja nudijo obilico užitkov: pomladansko cvetje, pastelne barve prebujajočega se gozda, dišave mediteranskih trav na ozelelenih travnikih, razglede na v soncu okopano morje, občutek, da bo kmalu prišlo tudi poletje z vsemi svojimi radosti. Zato je bil tudi ta izlet planinske skupine, ki se ga je udeležilo petindvajset članov, zelo prijeten in poln užitkov. Lepota že skoraj opuščenih vasic na zelenih travnikih visoko v ozadju Klenovice, obilica cvetja, krasen razgled na Vinodolski kanal in otok Krk na drugi strani, sonce, prijetno druženje pri Zvonku in navsezadnje odličen divjačinski golaž so planincem priskrbeli dovolj moči za premagovanje težav v prihodnjem

delovnem tednu. Nestrpno tudi čakamo na naslednji izlet.

Kolovratske stene, na vrhu.
Foto: D. M.

12. maj Slovenski dom KPD Bazovica Ivona Novaković, Enisa Suljić in Tea Tadej, likovna razstava

Članice mladinske skupine, maturantke industrijskega oblikovanja na srednji šoli za umetnostno oblikovanje, so pred polnimi klubskimi prostori na ogled postavile del svojega ustvarjanja. Kot je v spremljajočem katalogu zapisala Tea Tadej, so za prvo skupinsko predstavitev izbrale svoja najboljša dela, s katerimi se želijo posloviti od dijaškega obdobja in obenem nazdraviti novim izzivom in prizadevanjem v prihodnosti. Poslopje v Ul. J. P. Kamova in prazna slikarska stojala prepuščajo prihajajočim generacijam, v upanju, da se bodo staršem, prijateljem in ostalim obiskovalcem, kmalu predstavile z izpopolnjenim in zrelim izražanjem.

12. maj

Dušanka Gržeta: Marmorna dvorana Guvernerjeve palače na Reki
Koncert zborov osnovne in srednje glasbene šole Ivan Matetič Ronjgov

Na koncertnem večeru so v tretjem, zaključnem delu nastopili mladi pevci zbora srednje glasbene šole. Dirigiral je profesor Darko Đekić in, kot navadno, na program uvrstil tudi dela iz bogatega opusa svojega nekdanjega profesorja, skladatelja Josipa Kaplana. Tokrat se je odločil za skladbi Ni ga, ni in Gajardo (Razgaljen). V zelo izpiljeni, zavzeti in po mnenju številnih obiskovalcev izjemni izvedbi skoraj 60 mladih pevk in pevcev je v celoti prišla do izraza čustvenost teh skladb, tako polnih istrskega melosa, in težko je verjeti, da jih ni napisal domačin, kar pa samo priča o izredni vraščenosti Josipa Kaplana v tukajšnje okolje s primorskim zvokom in besedo.

Zbor srednje glasbene šole.
Foto: D. G.

13. maj

Slovenski dom KPD Bazovica
Gledališka skupina BC, Bovec
Marjan Marinc: Poročil se bom s svojo ženo, komedija v režiji Marije Gaberšek

Takšnega nastopa pa še ne!

Preprosto besedilo in pristrčno zgodbo je spremljala obilica smeha, sklenilo pa navdušeno ploskanje, s katerim je občinstvo nagradilo izvrstno igro vseh nastopajočih, režiserko Marijo Gaberšek in preostale sodelujoče pri predstavi. Sočasna ugotovitev vseh obiskovalcev je bila, da takšnega nastopa v društvu ne pomnijo, gostje pa so pohvalo vrnili z mnenjem o enkratnem občinstvu.

Vse pohvale je BC-ju izrekel tudi vodja dramske skupine Bazovice Alojz Usenik. Zanj je bila to najboljša ljubiteljska predstava, ki jo je imel priložnost videti v svojem več kot petdesetletnem delovanju na tem področju!

(M. M.)

Pobudnica nastopa: Jasna Zazijal - Marušić: O mojih Bčanih

Na naše povabilo nas je obiskala dramska skupin BC (beri kar tako, kot piše – bc – in ne be ce, kajti Bčani – Bovčani – svojemu mesto rečejo preprosto Bc) iz Bovca, igrali pa so Slavica, Peter, Vera, Mitja, Iztok, Pavla, Ruža, Erna, Nejc in Dani. Kaj naj povem o njih? Samo to, da je bilo vse, kar sem do tiste sobote, preden so nas obiskali, izvedela, to, da igrajo čisto amatersko, da so odlični in da jih je vredno poslušati in gledati.

Ko sem z balkona Slovenskega doma zagledala avtobus, sem vedela, da smo spet uspešno izpeljali eno gostovanje in da se bo vse

dobro izteklo. Po prisrčnih pozdravih smo znosili kulise v dvorano, se malo osvežili in počakali, da se dvorana napolni. In potem se je začelo.

Na našem majhnem odru se je stisnila scenografija, ki je primernejša za veliko gledališče. Skrbelo me je, kako se bodo igralci znašli v tej gneči ... pa so se ... In še kako so se znašli. Preprosto besedilo in prisrčna pravljica se je prehitro vrtela pred našimi očmi, mi pa smo vse pospremili z izbruhi smeha. Proti koncu pa se sploh nismo nehali smejati. Nikogar ne bi posebej omenjala – vsi so bili izredni, profesionalno izpeljana igra, odlična režija, vse je bilo enkratno. Slavica (Milena) in Vera (Irena) sta blesteli s svojo igro in spretno, v nevarno visokih »kopicah«, stopicljali po odru, Peter (zdravnik Janez) se je potil in neuspešno upiral njenemu šarmu. Gospodinji sta s svojimi nastopi duhovito prekinjali dogodke na sceni. Iztok (Polde) je vse še popestril z bovškim narečjem, potem pa je prispel še Polde (najeti ljubimec Vili). Njegova vloga brez veliko besed je občinstvo navdušila, kajti vse se je dogajalo v kotu, kjer naj bi bil neopazen, pa smo ga kljub temu vsi zelo dobro videli ... Take igre pa še ne!

Vsi, ki niso bili v dvorani, naj bi jih šli gledat v Bovec – res je vredno. Mogoče pa jih še enkrat lahko vidimo v Lovranu.

Dragi moji, želim nam še veliko takšnih obiskov v našem Slovenskem domu. Upam pa, da je to samo začetek in da jih bomo še večkrat videli.

Milena in Irena.

Foto: J.Z.M.

Zdravnik Janez.

Foto: J.Z.M.

Vili, najeti ljubimec.

Foto: J.Z.M.

Predstava je bila več kot uspešna!

Foto: J.Z.M.

13. maj: Milan Grlica: Izlet planinske skupine v Baško

Črna ovca na Krku

Črna ovca

Marca letos, ko smo tradicionalno obiskali pastirske stezice otoka Krka, je naš vodja Darko stopil v stik z gospo Branko Polonio iz Turistične skupnosti občine Baška. Predlagala je sodelovanje v zanimivi akciji Črna ovca, ki ima različne vsebine: etnološko, ekološko, kulinarčno in športno. Dogodek je bil načrtovan v začetku maja, naša planinska skupina pa je dobila nalogo, da organizirano obišče pastirske kočice in staje na pašnikih Baške.

Zbiranje v središču Baške je potekalo že v jutranjih urah. Domačini so nas pričakali s suhimi smokvami in domačim žganjem. Poleg naše neprav velike skupine so se zbrali tudi drugi izletniki, ki jim je obisk planjave nad Baško obetal zanimivo doživetje. Vodil nas je doktor znanosti iz Zagreba, teoretični fizik dr. Berislav Horvatić, strasten in znan ljubitelj otoka Krka, ki ga je v prostem času precejšnji del tudi prepešal. Na kratko, a zanimivo in poučno pot smo se iz vasice Batomalj odpravili po stari,

nekdaj zelo prometni pešpoti prek grebena, ki povezuje Baško in Staro Baško na drugi strani. Po kratkem cikcak vzpenjanju smo si na planoti ogledali prvi in najmanjši »kamniti cvet«. Kot piše v publikaciji, objavljeni ob tej priložnosti, gre za starodavno, s kamnitimi pregradami ustvarjeno območje za pašo ovc. Imenuje se mrgar, enkratni prostor za ovčarjenje, zgrajen v obliki cveta in do zdaj odkrit le na hrvaškem otoku Prvić in Walesu na Islandiji. Dr. Horvatić nam je tudi pojasnil, da so pastirji mrgarje gradili zato, da bi ovce, ki so se prosto pasle na pašnikih, lahko zbrali v osrednjem delu tega prostora. Zatem so pastirji vsak posebej zbrali svoje ovce in jih pognali v obzidane (z neometanim zidom) prostore v njihovi lasti; ta del ima podobno cvetnih lističev, tam so pastirji strigli ovce in jih na drugi strani znova spustili na pašo. Mrgarji so danes zapuščeni, zaraščeni in delno razrušeni. Namen naše akcije je bil, da v okviru turistične ponudbe spoznamo tudi ta del etnološke dediščine in ga pomagamo ohraniti kot spomin na pridne pastirske roke. Nekje na pol poti, ki pelje v Staro Baško, smo po poti, ki jo je označil naš vodič, zavili na desno v hrib mimo manjše jame Jasenove in po pomladi dišeči kraški travi prišli do vrha Hlam. Tam smo si ob lepem razgledu na kratko odpočili. Pot nas je peljala navzdol po strmi stezici in proti še enemu, nekoliko bolj ohranjenemu mrgarju. Ogled nepravilno oblikovanih skritih kamnitih izb je vsakemu od nas ponujal njemu lasten »umetniški« kader za fotografiranje, zatem pa znova spust v dolino Baške.

Morje, še premrzlo za kopanje, je dovolilo vstop do kolen. Plaža je iskala kratko zasedbo za premor, pa še bife je bil blizu in naša članica Jasna je imela rojstni dan ... Zbirali smo moči do večernih ur, kajti škoda bi bilo, da se ne bi udeležiti celotne turistične manifestacije. Proti večeru se je začel kulturni del programa. Nastopila je domača klapa Tramontana, sledil pa je atraktivni nastop folklorne skupine KUD Šoto.

Skupno na Črni ovci.
Foto B. Horvatić

Kot sem v začetku omenil, je del programa tudi kulinarčna akcija. Promovirali so domačo jagnjetino. Ker smo planinci vedno pripravljeni za akcijo, smo se z veseljem odzvali tudi na to. Našli smo prostor pri mizici ob morju, izbira menija je bila hitra in soglasna odločitev, malce smo se pogajali le pri količini, da po naključju ne bi zmanjkalo – naj se najde za vse ... Počakati bo treba ... jagenjček na ražnju je skoraj že pečen, pa še drugi se že vrti zraven ... Vsakokrat, ko je natakar prinesel naročeno »plainsko« in drugo pijačo, smo ga spraševali po kulinarčnem užitku. Čakali smo še kar, dočakali pa ne

– naposled pečeni je že bil rezerviran, na drugega pa bi morali čakati kot na naslednjo številko Kažipota. Bogatejši za lekcijo več v življenju smo sklenili – naslednje leto bo rezervacija padla še pred začetkom akcije.

Le to mi ni bilo jasno, zakaj si je na poti domov žena zaželela voziti avto ...

Mrgar Staroščina, tloris.
Foto D. Lešić in B. Horvatić

Čakati na Kažipot? Pričujoči pri-spevek je potoval do 1. junija!
(op. urednice)

16. maj
Galerija Pet stolpov, Motovun
Karel in Rok Zelenko: Žene, likov-na razstava

V Galeriji Pet stolpov v Motovunu je bila v navzočnosti številnih obiskovalcev odprta razstava akademskih slikarjev Karla in Roka Zelenka z naslovom Ženske. Bakropisi in slike pripovedujejo likovno zgodbo o sodobni ženski, mitološki pristop pa tudi o ženski religioznega in mitološkega prostora, je v spremljajočem katalogu zapisala Marija Ivezić. Obiskovalce je pozdravil župan Vižinade Marino Baldini, odprl pa umetnostni zgodovinar Denis Visintin. Oba sta poudarila pomen avtorjev, očeta in sina, Karla in Roka Zelenka v likovnem življenju Grožnjana in njuno vlogo pri izgradnji Mesta umetnikov. Razstavo je organizirala Odprta ljudska univerza v Pazinu.

Pred tem sta se v Motovunu na prvem in krajšem dogovoru v okviru projekta Slovenski prispevek županijski dediščini sešla avtor besedila Nenad Labus in oblikovalec Rok Zelenko. Prvi zvezek, o katerem je tekla beseda, bo namenjen gledališčniku Radetu Pregarcu, izšel pa bo predvidoma do začetka prihodnje kulturne sezone. (M. M.)

Dogovor avtorjev brošure o Radetu Pregarcu. Foto: M. M.

16. maj

Brioni

Pravice narodnih manjšin, seminar

Seminar z naslovom Pravice narodnih manjšin in njihovo uresničevanje na lokalni in državni ravni v RH je v sodelovanju z Istrsko županijo organiziral Odbor regij EU. Ministrica za zunanje zadeve in evropske integracije RH Kolinda Grabar Kitarović je ob ugotovitvi, da je napredek na tem področju eden od političnih pogojev Hrvaške na poti v EU, omenila, da je RH za varstvo teh pravic zagotovila respektabilen zakonski okvir in v ta namen iz državnega proračuna letos namenila tretjino več sredstev kot lani, tj. več kot pol milijona evrov. Predstavnik Odbora regij EU Roger Kaliff je opozoril, da je za države kandidatke posebej pomembno uresničevanje pravic narodnih manjšin na lokalni in regionalni ravni, na kateri se realizira večina (75 %) evropskega prava. Ustavni zakon o pravicah narodnih manjšin RH so predstavniki EU pohvalili, nezadovoljstvo pa so izrazili zaradi nizke manjšinske volilne udeležbe. Predsednik saborskega Odbora za človekove pravice in pravice narodnih manjšin Furio Radin je omenil manjšinsko podporo vladi RH, ker da »ima pozitiven odnos do manjšin in njihovih pravic«, in izrazil upanje, da bodo »v prihodnjem letu in pol, do naslednjih volitev, pripadniki narodnih manjšin bolj motivirani za udeležbo na volitvah, za kar pa je bistven jasen volilni imenik«. Kot je znano, na zadnje manjšinski predstavniki opozarjajo že več let. (www.hrt.vijesti, www.sabor.hr)

(Prevod in priredba M. M.)

Seminar na Brionih.
Foto: www.sabor.hr

18.–20. maj 2006 Begovo Razdolje Narodne manjšine v demokratič- nih družbah, znanstveno srečanje

Na srečanju v idiličnem okolju Begova Razdolja so udeleženci iz Avstrije, Slovenije, Madžarske, Hrvaške, Srbije in Črne gore ter Bosne in Hercegovine posebno pozornost namenili kulturni avtonomiji narodnih manjšin. Med organizatorji je bil poleg zagrebške fakultete za politične vede in Centra za mednarodne študije tudi Svet za narodne manjšine RH. Sprejeli so več sklepov in med drugim soglašali, da je treba podpirati kulturno avtonomijo kot obliko varstva manjšinskih etnokulturnih identitet in v tej zvezi zagotoviti pravne in materialne možnosti za njen razvoj; poudarili so pomen izmenjave izkušenj na tem področju med državami JV Evrope; izrazili so podporo prizadevanjem za približevanje evroatlantskim integracijam, spoštovanju že doseženega varstva zasebnih in kolektivnih pravic narodnih manjšin ter stikom v tem okviru. Na srečanju sta bila navzoča tudi III. sekretar Veleposlaništva RS v RH Roman Weixler in sodelavka zagrebškega sveta slo-

venske narodne manjšine Matea Hotujac. Več na straneh Sveta srbske narodne manjšine Reke www.vsnm-ri.hr, ki jih ureja predsednica Darinka Janjanin, tudi udeleženka srečanja v Begovem Razdolju.

(Prevod in priredba M.M.)

20. maj Slovenski dom KPD Bazovica Bralne urice, vodi Jasna Zazijal - Marušić

Predvidoma zadnje bralne urice so bile zaradi zanimanja po soglasnem sklepu vseh navzočih razglašene za predzadnje. Na dodatnem srečanju 3. junija bo slovo potekalo tako, kot se spodobi: z manjšo zakusko in skupinsko fotografijo. Tokrat so bralne urice pospremile kamere lokalne TV-postaje Kanal Ri, posnetek je v društvu in na vpogled zainteresiranim. Teta Jasna je pohvalila vse nastopajoče.

Bralne urice. Foto M. M.

20. maj HRT, Hrvatski radio, I. program Oddaja za narodne manjšine

V studiu HR na Reki sva se z novinarko Romino Knežić pogovarjala predsednik KPD Bazovica Vitomir Vitaz in urednica Kažipota. Poslu-

šalci hrvaškega radia so tako izvedeli, da se društvo pripravlja na 60. obletnico, se seznanili z delovanjem skupin in prejeli povabilo k sodelovanju, na kratko pa je bil poleg dejavnosti društva in Svetov slovenske narodne manjšine Reke in Primorsko-goranske županije predstavljen tudi Kažipot. (M. M.)

20. maj **Slovenski dom KPD Bazovica** **MePZ Jurij Vodovnik, Zreče**

V okviru sodelovanja z društvu iz Slovenije je na odru Bazovice nastopil mešani pevski zbor društva pevski zbor Jurij Vodovnik iz Zreč. Zbor, ki ga vodi Mojca Koban Dobnik, nastopa že več kot dvajset let in je do zdaj prejel več priznanj in nagrad. Del svojega bogatega repertoarja, na katerem so ljudske in umetne pesmi slovenskih in tujih avtorjev, pa tudi črnske duhovne in nabožne božične pesmi, so prvič in uspešno predstavili tudi članom našega pevskega zbora in drugim obiskovalcem Slovenskega doma na Reki.

(M. M.)

Vitimir Vitaz: Gostovanje MePZ Jurij Vodovnik

Imeli smo priložnost prisluhniti petju MePZ Jurij Vodovnik iz Zreč. Ta zbor je do leta 1997 v glavnem samostojno deloval pod okriljem DPD Svoboda Zreče. Leta 1997 pa je ustanovil samostojno društvo Pevski zbor Jurij Vodovnik Zreče. Prvotni naziv društva je bil opuščen. Zbor zdaj šteje 49 članov, ki prepevajo ljudske in umetne pesmi domačih in tujih avtorjev. Redno se udeležujejo občinskih in

medobčinskih pevske revij. Večkrat so sodelovali na medobmočnih pevske revijah in v letu 1988 nastopili še na X. tekmovanju slovenskih pevske zborov Naša pesem v Mariboru. Mešani pevski zbor DPZ Jurij Vodovnik kar nekajkrat na sezono izvaja samostojne celovečerne koncerte in je eden prvih, ki je že v letu 1990 začel izvajati božične koncerte na Rogli, v Gorenju, Ločah, Zrečah, Slovenski Bistrici, Slovenskih Konjicah, Dobrni, Laškem, Podčetrtku, Vitanju, Črni na Koroškem in Beltincih. Zbor je bil prav tako soorganizator in izvajalec prve božične polnočnice, ki jo je prenašala TV Slovenija s Sko-marja.

Večkrat so se predstavili tudi v tujini: v Borovljah pri odprtju podjetja Unior – Borovlje, v počitniškem naselju podjetja Diselaparatur v Jaroslavu v Rusiji in na Inštitutu kavčuka v Jaroslavu; tam so se srečali s pevske zborom ruskih izseljencev iz Bostona. Peli so na koncertni turneji po Siciliji, kjer so bili gostje Komune Enna in izvedli štiri koncerte. Na povabilo češke vlade so zapeli še na Plečnikovi razstavi na Hradčanih v Pragi. Izvedli so tudi koncert v mestni katedrali v Krakovu.

Zbor v zadnjih letih goji stike s Slovenci po svetu in v zamejstvu. Tako so bili pevci pri društvu Slovenija v Berlinu; ob tej priložnosti so zapeli še v slovenski cerkvi v Berlinu. Nastopali so za Slovence v Ameriki in Kanadi, in sicer v Chicagu, Hamiltonu in Montrealu. Zbor je bil soorganizator in izvajalec kulturnega programa ob srečanju slovenskih društev v Kopingu na Švedskem,

udeležil se je prireditve Pesem združuje v Hodišah na avstrijskem Koroškem in zapel še Primorcem v Dornberku pri Gorici.

Člani zbora zelo radi zapojejo tudi na primernih mestih ob svojih izletih. Skupaj so si ogledali Pariz, Budimpešto, Dunaj, Kozaro, Split, Dalmacijo, Španijo, Švico ... Tako so zapeli tudi pri nas. Poklicali so nas, povedali, da pripravljajo delovni izlet v naše kraje in zaprosili za pomoč pri organizaciji namestitve. Mi smo se temu seveda odzvali, pomagali, koliko smo le mogli, oni pa so v zahvalo v našem domu za nas pripravili koncert. V ne prepolni dvorani (mogoče je temu botroval Eurosong) so nam pod vodstvom mlade pevovodkinje prof. Mojce Koban - Dobnik pripravili čudovit pevski večer. Občinstvo je bilo navdušeno, še posebej pevci našega zbora, ker so lahko več pesmi, ki jih poje tudi naš zbor, slišali v nekoliko drugačni interpretaciji. Po koncertu smo se malo družili, skupaj zapeli in se poslovili z željo, da še pridejo in da se z našimi pevci srečamo v Zrečah.

MePZ Jurij Vodovnik.
Foto: arhiv KPD Bazovica

21. maj

Kavarna in galerija Arzenal, Zadar
Mednarodni dan kulturne različnosti

Predstavitve slovenske skupnosti:
dramske skupine KPD Bazovica
pod vodstvom Alojza Usenika

Mednarodni dan kulturne različnosti so v Zadru počastili z odmevno prireditvijo v kavarni in galeriji Arzenal v starem jedru mesta, v zanimivih in domiselno preurejenih prostorih, ki so navdušili vse navzoče goste iz Hrvaške in tujine. Organiziral jo je regionalni urad Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) v sodelovanju z Mestom Zadar in Zadrsko županijo, pripravili pa predstavniki sedmih narodnih manjšin, med njimi tudi slovenske, ki se v okviru delovne skupine redno srečujejo leto dni, da bi javnost seznanili s svojim delovanjem in krepili posluš za sprejemanje različnih kultur in s tem proces integracije.

Vhod v Arzenal. Foto: M. M.

Kot uvod v prireditev so pred tem predstavili prvo številko večnarodnostnega časopisa Zadrski most prijateljstva, edinega te vrste na Hrvaškem, namenjenega narodnim manjšinam. Publikacija med

drugim na treh straneh prinaša obširen prispevek o slovenskem kulturnem društvu Lipa, ki je poleg bogate kulinarčne ponudbe na nedeljski prireditvi slovensko skupnost predstavilo z gostujočim programom dramske skupine reške Bazovice pod vodstvom in v režiji Alojza Usenika: z recitacijami pesmi Rdeča roža (Dragica Rizman), Bazovica (Maja Stanković) in Dom moje mladosti (Maja in Božica Stanković) Slavka Arbitra, z monologom Cankarjevega Hlapca Jerneja (Alojz Usenik) in odlomkom iz komedije Glej, kako lepo se začinja dan Zvonimirja Bajsića v režiji Alojza Usenika (Loredana Jurković in Alojz Usenik). Zanimivo je, da je programu Bazovice sledil nastop klape Lanterna, ki je spored nadaljevala s slovensko pesmijo!

Pred nastopom. Foto: M. M.

Predstavnik slovenskega veleposlaništva Roman Weixler. Foto: M. M.

Sestri Maja in Božica Stanković

Foto: M. M.
Dragica Rizman. Foto: M. M.

Loredana Jurković in Alojz Usenik.
Foto: M. M.

Nastopili so še KUD Sevdah iz Zagreba v imenu Bošnjakov, italijanski Gruppo Zaratino, srbski KUD Prosvjeta, pododbor Zagreb, madžarski KUD Čardaš, albanski KUD Šota z Reke in makedonski KUD Biljana, v imenu domačinov pa so nastop z Lepo našo napovedali mladi pevci klape Kolibrič pod vodstvom Magdalene Miočić in otroški zbor mandolinistov, ki jih vodi Renato Perovič. Navzoče so zatem pozdravili zadrski podžupan dr. Rade Škarica, (naš) saborski poslanec dr. Šemso Tanković in njegov kolega Ratko Gajica, v imenu OVSE pa voditeljica regionalnega urada Renate Hermanns. Ta je med drugim dejala, da sta mesto in županija pozitiven primer spoštovanja kulturne različnosti, vsi govorniki pa so poudarili pomen spoštovanja človekovih pravic in kulturne različnosti na poti v stabilno družbo.

Zanimivi so bili nastopi folklornih skupin. Foto: M. M.

Za dobrodošlo zamisel, enkratni prostor, odlično organizacijo in

izvedbo šesturnega programa, v katerem so se ob dobro obloženih mizah tradicionalnih kuhinj zvrstile glasbene in folklorne skupine v lepih in zanimivih nošah, recitatorji in pevci, med njimi tudi znani Kemal Monteno, so predstavnikom manjšinskih skupnosti v Zadru pohvale kar deževale; predsednici Lipe Darji Jusup je v imenu slovenskega veleposlaništva na Hrvaškem navdušeno čestital tretji sekretar Roman Weixler, med udeleženci pa je bil tudi predsednik Zveze slovenskih društev Darko Šonc. Pri organizaciji pa velja poleg podpredsednice Rafaele Štulina pohvaliti še vse ostale prizadevne članice, ki so požrtvovalno priskočile na pomoč.

Predsednica Lipe Darja Jusup nam je ob tej priložnosti podarila zgoščenko s posnetkom oddaje Pod klobugom RTV Slovenija. Priljubljena oddaja mladinskega uredništva TV Slovenija pod uspešnim vodstvom Tatjane Trtnik je tokrat z voditeljem Davorjem Božičem na kar najlepší način predstavila Zadar, rojstno mesto Branka Stojakovića, avtorja lutke Ceferin iz Zvezdice Zaspanke,

Ceferin in Davor. Foto: rtvslo.si

priljubljene slovenske pravljice, ki jo je daljnega leta 1952 napisal legendarni Frane Milčinski Ježek in so jo kot prvo radijsko igro pred-

vajali v Sloveniji in tudi Jugoslaviji. Oddajo, od 31. maja dostopno na spletnih straneh RTV Slovenija (www.rtv slo.si, audio/video posnetki, na zahtevo: Davor Božič in Ceferin v oddaji Pod klobukom), si je mogoče ogledati tudi v društvu. Sami smo bili nad prisrčno razglednico Zadra prav očarani, njen ogled od srca priporočamo vsem.

Pri morskih orglah. Foto: M. M.

Obisk v Zadru smo ob vodstvu Darje Jusup in Rafaele Štulina zaključili s sprehodom po mestu, ki je navdušilo tudi nas, in obljubo, da se kmalu vrnemo.

(M. M.)

21. maj

Obletnica I. Tabora na Kastvu leta 1871

Pri kapeli Sv. Mihovila v Rubeših pod Kastvom je potekala slovesnost v počastitev 135. obletnice I. tabora Hrvatov Kastavščine, Istre, Kvarnerskega primorja in otokov, ki so leta 1871 sodili v Habsburško monarhijo kot pokrajina v okviru njenega avstrijskega dela. Na taboru se je pod geslom Združimo se! zbralo deset tisoč ljudi iz vseh krajev Istre, Kvarnerskega primor-

ja, otokov in sosednje Slovenije.

Kot v svoji brošuri z naslovom Slovinci na Reki, združeni v KPD Bazovica (pripravljeni za skorajšnji tisk), v poglavju Taborsko gibanje – svoboda na obzorju, na 19. strani opozarja njen avtor Slavko Arbiter, je bil pri tem dogodku opazen vpliv s slovenske strani: »Slovinci na Reki in v okolici so bili sredi 19. stoletja zelo aktivni soudeleženci pri družbenopolitičnih dogajanjih in spodbujanju taborskega gibanja za rast in krepitev slovenske narodne zavesti in Zedinjene Slovenije. Po njihovem vzoru so tudi istrski Hrvati v Rubeših pod Kastvom maja leta 1871 priredili Zbor – Tabor; v njegov osrednji odbor so bili izbrani tudi Slovenci: Franc Steidl kot predsednik ter člani Franc Sever, Franc Marotti, Karel Lavrič, Jakob Velikonja in Viktor Dolenc.«

Slovesnosti v Rubeših se je udeležil tudi predsednik vlade RH Ivo Sanader, ob tej priložnosti pa so odkrili spominsko ploščo na kapeli. Več: www.novolist.hr.

(Prevod in priredba M. M.)

Kapelica Sv. Mihovila.
Foto: www.gradkastav.hr

24. maj **Odperti prostori makedonske skup-** **nosti na Reki**

Makedonska skupnost na Reki je dobila nove prostore za delovanje. Slovesno so jih odprli na naslovu Matačičeve ulice 5. Tam bodo v prihodnje imele sedež vse njene organizirane dejavnosti: Makedonsko kulturno društvo Ilinden, Svet makedonske narodne manjšine Mesta Reka in predstavnik makedonske narodne manjšine za Primorsko-goransko županijo. (M. M.)

25. maj **Slovenski dom KPD Bazovica** **Slovensko združenje Kakanj** **Zvonko Ostojič, likovna razstava**

V okviru obiska rojakov iz Kakanja je bila v nabito polnih klubskih prostorih Bazovice odprta razstava slik akademskega slikarja Zvonka

Ostojića (1950). Prijetno presenečen nad lepimi prostori je umetnik v krajšem pogovoru med drugim povedal, da nam je na ogled postavil dela, ki pričajo o Bosni, kakršna je bila nekdanj. Povedal je, da za slikarje v Kakanju ni veliko možnosti za ustvarjanje, saj v proračunu mesta ne obstojajo namenska sredstva za kulturo! Zahvaljujoč posluhu župana so posamezni projekti vseeno podprti, ni pa sistematične podpore, ki bi jo nujno potrebovali. Zvonko Ostojič se je šolal v Sarajevu, na srednji šoli za umetnostno oblikovanje in likovni akademiji. Izraža se v različnih tehnikah, največ pa z olji na platnu. Več kot dvesto njegovih slik je v zasebnih zbirkah, v glavnem v Belgiji in Franciji, pa tudi v ZDA, Nemčiji, Kanadi in Italiji. Zaposlen je kot profesor likovne vzgoje na srednjih in osnovnih šolah v Kakanju, ukvarja pa se tudi z restavracijami (freske v samostanih Zavala in Dobričevu). Povedal je, da so prvi Slovenci v Kakanj prispeli že leta 1907, v času odpiranja rudnika, se družili in kmalu organizirali tudi svoj orkester. O njihovi dejavnosti pričajo fotografije, sicer pa je po njegovih besedah pravi sogovornik za zgodovino predsednik Špringer, po poklicu profesor glasbene vzgoje in dolgoletni zborovodja pihalnega orkestra. Zvonko Ostojič je slovenskega rodu po mami in babici, ki je v Kakanj prišla leta 1916, njeno poreklo pa sega celo v Italijo. Babica ga je tudi naučila prvih slovenskih besed. V slovenskem društvu deluje od samega začetka, zadolžen pa je seveda za likovno plat, oblikovanje publikacij, postavitev razstav ipd. Manjša slovesnost ob tej priložnosti je bila tudi dobrodošlica, izre-

čena vsem 23 članom slovenskega društva iz Kaknja, ki tako vračajo obisk po lanskem izletu planinske skupine Bazovice v Bosni in Hercegovini. Članom društva se je za prisrčen sprejem in gostoljubje ganjeno zahvalil predsednik Slovenskega združenja Kakanj Jožef Špringer. Poudaril je, da je prvo srečanje pred leti na Triglavu v okviru izseljenskega piknika preraslo v pravo prijateljstvo, zanje še posebej dragoceno. Skupina članov Bazovice je gostom pripravila bogat in informativen program obiska, ki je obsegal ogled najpomembnejših turističnih znamenitosti na Reki in okolici ter srečanje v društvu Snežnik v Lovranu.

(M. M.)

25.–28. maj

Darko Mohar: Obisk rojakov iz Slovenskega združenja iz Kaknja

Stiki, navezani pred nekaj leti s Slovenskim združenjem iz Kaknja, so se prelevili v trajno sodelovanje. Po lanskem obisku naše planinske skupine v Kaknju je bilo za letos dogovorjeno povračilno srečanje na Reki. Organizacijske priprave so se začele že po naši vrnitvi iz Kaknja, pospešile pa se takoj po novem letu, da bi srečanje le bilo vzorno pripravljeno. Organizacijo srečanja je letos kot projekt KPD Bazovica sprejel in delno financiral Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Preostali del sredstev so primaknili sami planinci iz lastnega denarja pa tudi s pomočjo sponzorjev.

Rojaki iz Kaknja so bili gostje Bazovice od četrтка do nedelje. Predviden program je izpeljan skoraj v popolnosti, nismo uspelo uresničiti

le že dogovorjenega srečanja županov mesta Kaknja in Reke, ker župan Kaknja, gospod Mensur Jašar-spahić, ni mogel priti na Reko.

Goste je v četrtek zjutraj v prostorih Slovenskega doma pozdravil častni predsednik Drago Rizman. V kratkem nagovoru jim je pripovedoval o nastanku in razvoju društva ter jim zaželel prijetno bivanje med nami. Po okrepčilu je sledil kratek obisk centra mesta z ogledom reške stolnice in namestitev. Popoldne smo obiskali svetišče na Trsatu, si ogledali cerkev in samostan in šli na krajši sprehod po trsatskem gradu. V večernih urah je bila organizirana zelo dobro obiskana razstava bosanskega akademskega slikarja in člana Slovenskega združenja Zvonka Ostojića. To je bil tudi osrednji dogodek letošnjega srečanja dveh društev. Prijatelje iz BIH je pozdravil predsednik društva Vitomir Vitaz, ki je tudi odprl razstavo.

V petek je bil organiziran izlet z ladjo po Kvarnerju. Pred samim odhodom so gostje obiskali primorsko mestece Bakar; tam jih je tudi čakala ladja Vila Velebita II. Z ladje so si ogledali most na Krk z morske gladine ter obiskali Njivice in Omišalj na tem otoku. Vsekakor je pogled na Reko in reško zaledje z

visokimi hribi navdušil goste. Druženje je potekalo v zalivu Voz na Krku. Tam so se priključili še preostali člani KPD Bazovica, ki zaradi delovnih obveznosti niso utegnili od začetka prisostvovati izletu. V Bakar in na Reko so se skupaj vrnili v večernih urah. Ta del gostovanja je omogočilo tudi zelo lepo vreme in mirno morje, tako da je bil užitek v plovbi popoln.

Za soboto je bil predviden obisk liburnijskega dela našega kraja, in sicer najprej obisk gradu Veprinac. Tam so goste z domačimi dobrotami sprejele članice in člani našega društva, ki živijo v tem kraju, pa tudi predsednik krajevnne skupnosti gospod Radojko Martinčič. Zatem je sledil sprehod po Opatiji in opatijskih parkih in sprehajališču ob morju. Tudi lepote »Stare dame« so naredile na goste močan vtis. Drugi pomemben dogodek med gostovanjem Slovencev iz Kaknja pa je bila navezava stikov z društvom Snežnik iz Lovrana, drugim slovenskim društvom v našem kraju. V prostorih društva so jih sprejeli predsednik društva Vasja Simonič ter člani odbora Vesna Božac in Stanko Fatur, pa tudi predstavnik občine Lovran gospod Nelo Negrič. Po krajšem ogledu mesta je sledil še obisk s kosilom v naselju Liganj nad Lovranom. Po vrnitvi na Reko so se člani obeh društev družili do poznih večernih ur. Naslednje jutro so se prijatelji iz Kaknja poslovili in krenili nazaj v Bosno. No, že čez mesec dni sledi srečanje v Sloveniji, na petdesetem Srečanju v moji deželi. Tudi to gostovanje je dokazalo, da se Slovenci, potomci Slovencev in tudi naši prijatelji drugih narodnosti lahko srečujemo, sodelujemo in vzpodbujamo zavest o lastni pripadnosti, ne glede na

medsebojno razdaljo in različne okoliščine, v katerih živimo. Taka srečanja tudi krepijo posamezna društva, zato ker organizacija takih dogodkov zahteva sodelovanje večjega števila članov. Spoznavanje drugih ljudi, različnih mnenj in pogledov ter drugih kultur pa mora biti tako in tako sestavni del življenja vsakega posameznika.

Jasna Zazijal - Marušić: Obiskali so nas Slovenci iz Kaknja, maja leta 2006

Kdaj se je začelo? To smo že tolikokrat povedali. Kje se začelo? Na Triglavu, vendar!

Kdaj se je nadaljevalo? Pred enim letom. Kje se je nadaljevalo? V Kaknju in Kraljevi Sutjeski! In še ^{Rotor Petra} še nadaljuje ... naj bo to pravljica brez konca ...

Priprave so potekale vse leto in končno smo se v torek, 23. maja, dogovorili in napisali urnik, zadolžitve – kdo, kam, kdaj ...

Prvi dan

25. maja okrog sedme ure zjutraj smo se v Slovenskem domu zbrali dekleta in en fant v majhni kuhinji in pripravili zajtrk ... Fritaja od šparog po zaslugi Ivice Tota, kolači, narezek, kruh, sokovi, kava, vino in

seveda malo žganja ... Potem smo nestrpno pričakovali naše goste; Ivo in Darko sta jih čakala na Grobniku – tudi tam bi morali zgraditi nekakšna »vrata« (Kvarnerja?).

V veselem druženju smo pomalicali in jih pospremili do njihovega prenočišča za naslednje tri dni v domu Rdečega križa na Pečinah. V popoldanskih urah smo obiskali Trsat. Naši prijatelji so prižgali svečo za vse umrle Slovence, člane Bazovice na Reki. Večer je hitro minil v klepetu in prijetnem druženju.

Drugi dan

Vreme je bilo kot naročeno za izlet z ladjo Vila Velebita, šolsko ladjo srednje pomorske šole iz Bakra. Za tako priložnost je bilo treba priskrbeti lepo sončno vreme brez vetra ... in zgodilo se je. Zbrali smo se na pomolu v Bakru, se sprehodili po obali, popili še kavo in ladja se je napolnila z dobrotami ... »Brod je partil«, najprej skozi Bakarski zaliv mimo Kraljevice pod mostom okoli Sv. Marka, spet pod mostom in v Njivice; tam smo imeli na razpolago eno uro za kavo, pivo, sprehod ali kopanje – morje je bilo mrzlo samo na prvi dotik, potem je bilo plavanje čisti užitek.

Voz

Privezali smo se na pomol v Vozu. Krepko smo malicali, vse to dobro zalili in potem ...

Prišli so še preostali in seveda glavni kuhar Željko - Grobničan. Vesela družba se je hladila v morju in zbiralala moči za naprej.

Bojan je okrepčilo (beri: pijačo) postregel kar v morju. Foto: J.Z.M.

Dve kitari in že dobro znana »trubadurja« sta poskrbela za lepe pesmi: Kad naš brod plovi, Morem plovi raspjevani brod ... S pesmijo smo v temni noči pripluli v Bakar, še enkrat obkrožili ves zaliv in pesem je zapolnila pobočja zaliva in se zlila z mestom. Težko je bilo zapustiti prijetno ladjo in pristrčno posadko. Poslovali smo se in vrnili na Reko. Lahko noč in dobro se spočijte ... jutri je novi dan.

Tretji dan

Tudi ta dan se je obetalo lepo vreme – malce megličasto, vendar toplo in za moje načrte kar primerno.

Gremo na potep

Najprej smo obiskali Veprinac. Ko smo prišli tja (v Tumpiče), smo se peš odpravili do cerkvice na hribu. »Sad nam je jasno, zašto nas je Jasna dovukla ovamo«, je bil komentar na prečudovit razgled.

Pričakali so nas vsi: Rezika, Boris, Mirjana in Marija ter gospod iz krajevne skupnosti, čigar ime sem, na žalost, pozabila. Ogledali smo si

cerkev Sv. Marka in majhno cerkvico Sv. Ane ter obiskali tudi pokopališče, ki je skrito v dolini za hribom v senci mogočnih dreves. Nato smo se okrepčali z dobrotami, ki so nam jih pripravili naši gostitelji. Žganje, kava, kroštule in cukarinčiči ... mmmm, kako je bilo dobro. Polni prijetnih vtisov smo se po stari cesti odpravili preko Bregov in Matuljev v Opatijo. Kot vselej je bil tudi takrat problem s parkiranjem. V luki ni bilo prostora za avtobus in do izraza je prišla spretnost šoferja Marija, ki je avtobus le obrnil in parkirali smo na Slatini. Sledil je enourni sprehod po Opatiji, malo zgodovine in veliko lepote, ki je ni treba opisovati, skupna slika pred Vilo Angiolina in kratek sprehod skozi park nazaj.

Skupinska slika pred Vilo Angiolina
Foto: J.Z.M.

Po kratki vožnji po Liburnijski rivieri so nas v Lovranu pristrčno sprejeli člani SKD Snežnik in nam raz-

kazali staro mesto Lovran in svoje društvo. Nato smo se odpravili v Liganj k Bojani na kosilo, ki je bilo po moji želji preprosto domače: mineštra in češnjev zavitek. Izlet se je končal v klepetu z »gospodom Bojanom« in gospo Ivanko. Po kratkem počitku na Pečinah smo se znova vsi zbrali v Bazovici. In potem se je začelo. Pesem, ples ... in hitro se je iztekel tudi tretji dan....

Slovo

Ta stavek je najtežje napisati. V upanju, da se bo neke in nekoč nadaljevalo, smo se poslovili od naših prijateljev. Na svidenje v Bohinju na izseljenskem pikniku. Rada bi še povedala, da je za uspeh naše gostoljubnosti zaslužna cela brigada: Darko, Ivo, Nataša, Milan, Jasna 1, Jasna 2, Marija, Boris, Mirjana, Rezika, Ivica, Bojan, Maja ... Opomnite me in ne zamerite, če sem koga pozabila; vsi tisti, ki so prispevali, imajo enake zasluge in so enako uživali z našimi prijatelji.

NAPOVED JUNIJ

8. junij, 19.00:

Slovenski dom KPD Bazovica
Mladinska skupina, razstava fotografij, mentor: Istog Žorž
Klapa Sklad, kulturni program

Člani mladinske skupine, ki so spomladi obiskovali enomesečni tečaj fotografije, bodo svoje dosežke postavili na ogled javnosti. V svet fotografije jih je popeljal izkušen in znan reški fotograf, tudi član društva, Istog Žorž, posnetke pa so posneli na izletu v Istro. (M. M.)

9. junij, 18.00:

Slovenski dom KPD Bazovica
Dr. Irvin Lukežić: Slovensko-hrvaške vezi na Reki od srednjega veka do konca XX. stoletja, predavanje

Slovensko etnološko društvo je za letošnjo prvo strokovno ekskurzijo pripravilo izlet na Reko na povabilo in v sodelovanju s Slovensko informativno točko Si-T, Svetom slovenske narodne manjšine Reke, Lovrana in Primorsko-goranske županije in KPD Bazovica ter SKD Snežnik. V mestu in okolici bodo odkrivali sledi, ki so jih pustili tam delujoči ali živeči Slovenci, srečanje s člani svetov in društev pa jim

bo omogočilo, da se seznanijo tudi z današnjim načinom življenja Slovencev v Kvarnerskem zalivu.

V okviru obiska bo potekalo predavanje z naslovom Slovensko-hrvaške vezi na Reki od srednjega veka do konca XX. stoletja. Predaval bo znani reški raziskovalec lokalne zgodovine dr. Irvin Lukežić, ki ima na to temo pripravljen tudi rokopis za knjigo z naslovom Fluminensia slovenica. (M. M.)

10. junij, 15.00:

Gaberke, RS

Odprtje kozolca in kegljišča

MePZ KPD Bazovica, zborovodja
Franjo Bravdica

Dramska skupina KPD Bazovica,
vodja Alojz Usenik

Turistično-kulturno društvo Kulturnica organizira prireditev z odprtjem kozolca in kegljišča na lokaciji nekdanjega gasilskega doma v Gaberkah. V pestrem kulturnem programu bodo nastopili tudi člani KPD Bazovica: MePZ s koncertom in dramska skupina s komedijo Piknik s tvojo ženo Andreja Jelačina v režiji Alojza Usenika, ki poleg Loredane Jurković nastopa tudi v glavni vlogi. (M. M.)

10. junij:

Izlet planinske skupine na Velebit

Obilica dejavnosti v Slovenskem domu maja in junija in še organizacija srečanja vseh slovenskih društev na Hrvaškem, ki bo letos septembra na Reki, sta bili vzrok za spremembo načrta izletov planinske skupine za letos. Tako je odpovedan štiridnevni izlet v Bosno in Hercegovino konec avgusta; namesto tega bo dvodnevni obisk Male in Velike Paklenice, (predvi-

den sicer junija, a ga bo nadomestil enodnevni izlet na Velebit z lastnimi vozili).

Predvidoma bomo obiskali Premužičevo stezo med Zavižanom in Rosijevo kolibo, odvisno od vremenskih in snežnih razmer; obstaja možnost obiska tudi katerega od drugih območij na Severnem Velebitu. Zato vse zainteresirane vabimo, da se udeležujejo sestankov planinske skupine; tam bodo natančno izvedeli vse podatke o poteku izletov, lahko pa tudi pokličejo v tajništvo.

(D. M.)

12. junij, 19.00:

**Razstavno-galerijski prostor Dr. Ivan Kostrenčič, Crikvenica
Preradovićevega ulica 1**

Dušanika in Tomislav Gržeta: Obdobje Oriona, razstava keramike Zakonca Gržeta, avtorja, ki sta se pred letom dni z odmevno razstavo keramike predstavila v društvu Bazovica, sta pripravila gradivo za novo razstavo, nastalo v času minule zime v različnih vrstah gline – etruščanski, terakoti, beli in raku. Oblikovala sta jo po vzoru vučedolske kulture, ki to obdobje označuje kot obdobje Oriona, kar je botrovalo tudi imenu same razstave. Na ogled bodo posode v obliki klasične vučedolske kulture, okrašene z vrezovanjem in perforiranjem ali inkrustirane v sveži glini. Vzorci so klasični ali v stiliziranih oblikah Oriona.

Razstavo organizira Kulturna ustanova Dr. Ivan Kostrenčič, postavila pa jo bo umetnostna zgodovinarica Nataša Šegota Lah, ki je zanjo napisala spremno besedilo v katalogu in jo bo tudi odprla.

(M. M.)

Obdobje Oriona, razstavni izdelki zakoncev Gržeta.

Foto: Dušanika Gržeta

17. in 18. junij Šentvid pri Stični Tabor pevskih zborov

MePZ KPD Bazovica po besedah predsednika Vitomira Vitaza na tej osrednji pevski prireditvi v Sloveniji redno nastopa že od leta 1971. Zbor bo tudi letos pod vodstvom Franja Bravdice nastopil na koncertu na predvečer Tabora, skupaj z drugimi zbori iz zamejstva.

Tema letošnjega, že 37. tabora so pesmi skladateljev, katerih 'okrogle' obletnice rojstva se spominjamo letos: Karol Pahor (1896–1974): Pa se sliš (primorska ljudska), Gregor Rihar (1796–1863): Zvezde (Anton Martin Slomšek), Gregor Rihar (1796–1863): Savica (Lovro Toman), Gregor Rihar (1796–1863): Pesem veselih mladičev (Janez Volčič), Danilo Bučar (1896–1971): Mati zakliče (ljudska), Alojz Srebotnjak (1931): Rana rosa (prekmurska ljudska), Jurij Gregorc (1916–1985): Rasti mi, rasti, trav'ca zelena (ljudska), Janez Kuhar (1911–1997): Snoči sem na vasi bil (ljudska), Eduard Oraže (1971): Na nebu zvezde se-

vajo (ljudska), Rihard Orel (1881–1966): Ne huodi mi tude ponoči (ljudska iz Benečije), Adolf Groebming (1891–1969): Ptička (Dragotin Kette), France Marolt (1891–1951): Barčica (primorska), Anton Nagele (1911–1992): Kadar dižej, snih hre (ljudska iz Roža), Ignacij Ota (1931–2001): Komar se je oženu (ljudska, po zapisu Ivana Grbca) in Gustav Ipavec (1831–1908): Slovenec sem (Jakob Gomilšak). Vsi zbori skupaj pa bodo zapeli: Matej Hubad (1866 - 1937): Prišla je miška (ljudska), več: www.jskd.si. (M. M.)

za soboto še ni določen, razdelili pa se bomo v več skupin, odvisno od želja in moči posameznikov. Za nedeljo je predviden še vzpon na Pršivec, s katerega se izredno lepo vidi Bohinjska dolina z okoliškimi hribi ter, seveda, Triglav. Po spustu v dolino je predvideno še sodelovanje na samem Srečanju. Hoja ne bo naporna, tako da je izlet primeren tudi za tiste, ki niso pri najboljši kondiciji. (D. M.)

Bohinj

Foto: www.mojaslovenija.si

30. junij–2. julij:

Izlet planinske skupine na Fužinske planine

Bohinj: Srečanje v moji deželi

Letošnje Srečanje v moji deželi v organizaciji Slovenske izseljenske matice bo že petdeseto, odvijalo pa se bo v Bohinju pri hotelu Zlatorog. Srečanja ne bo spremljal vzpon izseljencev na Triglav kot v preteklih treh letih, bomo pa planinci vseeno izkoristili priložnost za vzpon na vrhove nad Bohinjskim jezerom. Na pot bomo krenili v petek, 30. 6., in se povzpeli do Koče pri Jezeru, kjer bomo dvakrat prenočili. Program

Mladinski gorniški tabor Pokljuka 2006

prijave do 24. junija,
več na strani 4

PISMO IZ LIBURNIJE

Vasja Simonič: Maj v Lovranu

Maj je eden najlepših mesecev v letu. Dnevi so dovolj dolgi, niso pa prevroči kot poletni.

Ta mesec je kot naročen za različne aktivnosti in potovanja.

Verjetno je bil maj tudi zato izbran za mesec festivala pihalnih orkestrrov, ki ga z naslovom Naš svet je glasba že štirinajstič organizirajo v Lovranu in Opatiji.

Prvič so ga priredili v vojni vihri kot reakcijo na norosti, ki so se dogajale okrog nas. Naši ljudje so želeli vsem pokazati, da v življenju obstajajo tudi lepe stvari, ne le politika, politikanstvo in vojna, in to so pokazali z glasbo. Pokazalo se je, da je odziv izreden, tako da smo vedno imeli mednarodno udeležbo iz nekaj sosednjih držav.

Letos je bilo to srečanje od 5. do 7. maja, udeležili pa so se ga pihalni orkestri iz kar petih držav:

1. Filarmonica Conegliase iz Italije,
2. Bartok Bela zeneiskola es muveszetiskola iz Madžarske,
3. Schlosskapelle Neuhauss iz Avstrije,
4. Pihalni orkester Vogrsko iz Slovenije in
5. Puhački orkestar Lovran kot domačin iz Hrvaške

Orkestri so imeli kar nekaj koncertov v Opatiji in Lovranu; srečanje so končali s skupnim mimohodom v nedeljo po Lovranu in skupnim muziciranjem vseh petih orkestrrov pod dirigentskim vodstvom vsakega od petih dirigentov. To je bilo posebej zanimivo, ker se redko ponudi priložnost, da bi poslušali orkester kar dvesto petdesetih glasbenikov.

Letos smo se tudi pri Slovenskem kulturno-prosvetnem društvu Snežnik v okviru svojih skromnih možnosti potrudili pomagati pri organizaciji tega srečanja.

Če letos niste bili v Lovranu, vas vabimo na naslednje 15. srečanje, ki bo maja prihodnje leto v istem mestu.

Sprevod v Lovranu.

Foto: Vasja Simonič

Obisk Slovencev iz Bosne

V soboto, 27. 5., so nas v Lovranu obiskali predstavniki slovenske skupnosti iz Kaknja v Bosni in Hercegovini. Bili so gostje društva Bazovica, v programu pa so imeli tudi obisk in ogled Lovrana.

Vodila jih je Jasna Zazijal - Marušić iz Bazovice, v Lovranu pa smo jih dočakali predstavniki SKD Snežnik Vasja Simonič, Stanko Fatur in Vesna Božac. V imenu lokalne samouprave jih je pozdravil član lovranske vlade Nelo Negrić. Po sprehodu in ogledu Lovrana smo se usedli v prostorih društva Snežnik, malo pokramljali in se slikali za spomin. Nato smo obiskali vasico Liganj in v prijetnem domačem vzdušju pojedli mineštro, ki je bila za naše goste čisto neznana jed.

Po prijetnem druženju so naši obiskovalci iz Bosne odšli proti Reki, pred tem pa smo jim morali obljubiti, da jih bomo tudi mi obiskali v Kaknju.

Z gosti iz Kaknja.
Foto: Vasja Simonič

IZ DRUGIH DRUŠTEV IN SVE- TOV

Šibenik: 10 let SKD Dr. France Prešeren

Kulturno društvo Dr. France Prešeren je 10. obletnico delovanja proslavilo s slovesnostjo v lepih prostorih šibeniškega gledališča. Program s koncertom pevske skupine društva, Prešernovke pod vodstvom Ane Grubić, je napovedala predsednica Mirjana Knežević. V krajšem nagovoru se je ozrla v minulo desetletje in izrekla vse priznanje in zahvalo prvi voditeljici Gabrijeli Mikulandra, posebej pa še SKD Triglav iz Splita, ki jih je s svojo podporo bodrilo in botrovalo osamosvojitvi in ustanovitvi društva, ki šteje več kot 80 članov. Poleg pevskega zbora se lahko pohvali s skupino Pridne roke in z mladimi recitatorji, letos pa so začeli izdajati tudi večmesečni napo-

vednik dogodkov. Na pomen društva sta ob tej priložnosti opozorila in izrekla iskrene čestitke tudi gosta, predsednik Zveze slovenskih društev na Hrvaškem Darko Šonc in vodilni predstavnik splitskega Triglava Boštjan Kordiš. Slovesnosti so se med drugimi udeležili tudi predstavniki lokalnih oblasti Šibenika, kot posebni gostje pa tudi Šentjerneja. Ti so ob tej priložnosti predstavili tudi svojo turistično ponudbo in v ta okvir uvrstili tudi kulturni program. Nastop mešanega pevskega zbora Vlaste Tavčar, Vinogradniškega okteta in glasbene skupine Blagor gluhim sta v obeh jezikih povezovali Renata Peršič in Neva Baranović, večer pa sta obogatila tudi razstava skupine Pridne roke in poznejše druženje v bližnjem Katoliškem domu.

(M. M.)

SKD Labin

Najmlajše slovensko društvo na Hrvaškem, Labin, je prejelo potrdilo o registraciji. Po besedah predsednika Kristiana Stepčiča Reismanna je želja veliko, možnosti pa malo ali skoraj nič. Za zagonska sredstva so že zaprosili Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, to pa je za letos verjetno tudi edini vir financiranja, ker so v RH sredstva že razdeljena. Med načrti omenja predvsem izdajo brošure, za katero bi zbrali podatke in arhivirali gradivo ter osebne izkušnje in zgodovinska pričevanja rojakov. Na razstave, predavanja in tečaje slovenskega jezika bo zaenkrat treba počakati; pozorneje se bodo usmerili le v sodelovanje z drugimi društvi, predvsem reško Bazovico in puljsko Istro.

(M. M.)

Slovenski dom Zagreb

V kulturnem večeru 31. maja je bil predstavljen dokumentarni film z naslovom Ljubo doma, kdor ga ima. Posnela ga je Matea Hotujac, sodelavka Sveta slovenske narodne manjšine v Zagrebu, da bi počastila spomin na ustanovitelje Slovenskega doma v Zagrebu in ohranila spomin nanje tudi v tej obliki. Kot je povedala avtorica, namerava podobne filme o pobudnikih za ustanovitvev društev in ohranitev slovenske kulture na Hrvaškem posneti tudi v drugih društvih, najprej na Reki.

(M. M.)

NESPREGLEDANO

Geografija nam nudi širino, vseobsegajoč pogled na življenje

Intervju, dr. Milan Orožen Adamič

Hrvaška revija Geografija (Vuk Tvrtko Opačić in Vedran Prelogović) je 26. maja objavila obširen in zanimiv intervju, v katerem je veleposlanik RS v RH dr. Milan Orožen Adamič spregovoril o vrsti tem tudi kot znan slovenski geograf z dolgoletnimi izkušnjami in strokovnim izpopolnjevanjem v tujini, predvsem v ZDA. Predstavil je svoje delo, ki večinoma obsega dejavnost na Geografskem inštitutu Antona Melika v okviru Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti, v zadnjih letih pa tudi predavanja na koprski univerzi na Primorskem. Spregovoril je o vlogi geografije v družbi in šolskem sistemu, spremembah v Sloveniji po vstopu v EU, vlogi geografov v procesu pridružitvenih pogajanj in sodelovanju pri Nacionalnem atlasu Slovenije, ob koncu pa je odgovoril

tudi na vprašanje, ali bi močnejša vloga geografije kot stroke lahko prispevala k reševanju problemov med državama:

»Delo pri Nacionalnem in tudi pri drugih atlasih Slovenije je razširilo moja spoznanja o lastni domovini in poleg tega prispevalo k razumevanju problemov, ki se pojavljajo tudi v sosednjih državah. Prav iz tega primera je mogoče prepoznati pomembno vlogo geografije pri dojemanju objektivne stvarnosti in boljšem razumevanju sosedu. Geografija nam namreč nudi širino, vseobsegajoč pogled na življenje, prostor, družbo, regijo, okolje, kar je izjemnega pomena pri ustvarjanju dobrih sosedskih odnosov. Zdi se mi, da se v medsebojnih odnosih med državama preveč obremenjujemo z malenkostnimi problemi, podrobnostmi, ki nam zakrivajo celoto, h kateri bi morali stremiti. In prav cilj mojega mandata je, da skušam uradno politiko obeh držav osredotočiti na dojemanje celote, ne samo detajlov. Hrvaška in Slovenija sta namreč v evropskem okviru majhni državi in menim, da

Veleposlanik dr. M. O. Adamič.

Foto: Vedran Prelogović

morata medsebojne probleme reševati potem, ko se bosta zavedali svoje vloge v širšem, evropskem

kontekstu. Menim pa, da k ustvarjanju takšnega ozračja lahko pripomore prav geografija zaradi svojega realnega pogleda na svet.«

Več: www.geografija.hr

(Prevod in priredba M. M.)

Relief Slovenije

AKTUALNO

Svet za narodne manjšine RH

Svet za narodne manjšine RH je na spletni strani agencije Stina 2. maja objavil sklepe s sestanka 26. aprila. Poročilo med drugim opozarja, da kljub zakonskim obveznostim HRT (Hrvaške radiotelevizije) narodnim manjšinam še vedno namenja premalo pozornosti in pomankljivo obravnava njihovo dejavnost. Svet zato poziva HRT, da se mu posreduje poročilo o pripravljenih in predvajanih oddajah ter prispevkih o pripadnikih narodnih manjšin na programu v letu 2005 in prvem trimesečju letos. V okviru medsebojnega informiranja, izmenjave mnenj in predlogov za programe, namenjene manjšinam, naj bi v prihodnje dvakrat letno redno potekali skupni sestanki Sveta in vodstva HRT. (www.stina.hr)

(M. M.)

Predsednik RS Janez Drnovšek predstavil svojo novo knjigo: Misli o življenju in zavedanju

Predsednik nima počitka. Izšla je njegova nova knjiga, ki je že razprodana, na Turjaku je bilo prvo srečanje članov za zdaj nestrankskega Gibanja za pravičnost in razvoj, bil pa je tudi prvi tuji predsednik, ki je na poti iz Bolgarije v Podgorici Črnogorcem čestital za pravkar izglasovano neodvisnost.

*Človek se ne rodiš, temveč postaneš.
Celovit. Z zavedanjem.
Ki ga tokovi slabega ne nosijo
več kot odplavljeno debló brez korenin.
Takšen, ki lahko začne spreminjati svet
in ustvarjati novega, boljšega.
Takšnega, da bo na njem vredno živeti.*

Janez Drnovšek

Drnovškova misel o človeku.

Foto: www.mladina.si

Za Gibanje je Drnovšek zatrdil, da ne bo sodelovalo na jesenskih lokalnih volitvah, napovedal pa je podporo tistim lokalnim listam, ki bi se zavzemale za iste cilje kot Gibanje: pomoč tistim, ki jo potrebujejo, preusmeritev k bolj zdravi prehrani, ohranjanje naravnega okolja in dediščine, odpravljanje konfliktnih situacij doma in po svetu, zagotavljanje dostojnega preživetja vsakemu človeku, prijaznejši odnos ljudi do živali, duhovni razvoj človeštva in pravičnejša svetovna ureditev. Informacije o Gibanju so dostopne na spletni strani, na kateri je mogoče izpolniti pristopno izjavo in pošiljati svoje predloge in razmišljanja. Zanimivo je, da lahko posamezniki, ki se želijo včlaniti v

gibanje pisno, pristopno izjavo pošljejo kar na predsednikov domači naslov, piše Mladina.

Predstavitvenega srečanja se je udeležil tudi vodja Civilne iniciative izbrisanih z izraženo željo po včlanitvi v Gibanje. Želel je opozoriti na položaj izbrisanih, za katerega je po njegovem mnenju Drnovšek kot dolgoletni slovenski premier soodgovoren. Več na spletni strani Gibanja www.gibanje.org, www.rtv slo.si, www.mladina.si. (M. M.)

Predsednik Drnovšek na Turjaku.
Foto. www.rtv slo.si

V Prodijevi vladi prvič tudi pripadnik slovenske manjšine

V novi italijanski vladi Romana Prodija bo prvič v zgodovini sedel tudi pripadnik slovenske manjšine v Italiji. Gre za poslanca Oljke, sicer člana stranke Levih demokratov Miloša Budina, ki je bil na prvi seji Prodijeve vlade imenovan na eno od dveh podsekretarskih mest na ministrstvu za evropske zadeve in zunanjo trgovino.

Kot poroča STA, se je Miloš Budin (1949) rodil v Zgoniku pri Trstu in je po obiskovanju slovenskih šol na Tržaškem diplomiral iz zgodovine

na tržaški leposlovni in filozofski fakulteti z diplomsko nalogo o pravicah Slovencev v času Zavezniške vojaške uprave na Tržaškem. Poučeval je slovenščino, zgodovino in zemljepis na tržaških slovenskih višjih srednjih šolah. Na zadnjih parlamentarnih volitvah aprila letos je bil izvoljen v poslansko zbornico na listi levosredinske Oljke. Je tudi član deželnega sveta Slovenske kulturno-gospodarske zveze SKGZ, ene od krovnih organizacij Slovencev v Italiji. (M. M.)

Pohod ob žici okupirane Ljubljane

Teden, ki se je prvega maja v Ljubljani začel s prazničnimi budnicami, je zaokrožil že 50. pohod okoli Ljubljane, ki se ga je letos udeležilo okoli 30.000 ljudi. Med pohodniki je bil tudi tokrat predsednik Slovenskega kulturnega društva Triglav in županijskega sveta slovenske narodne manjšine iz Splita Boštjan Kordiš. (M. M.)

Zaposlovanje državljanov RS v EU

1. maja, na praznik dela, sta minili dve leti, odkar se je Slovenija še z devetimi državami priključila EU. Večina starih članic še ni odpravila omejitev za novinke na svojih trgih dela; Slovenci lahko prosto prehajajo na trge dela novih članic, Velike Britanije, Irske in Švedske, Španije, Portugalske in Finske. Spletna posredovalnica zaposlitev v celotni EU je na strani www.eures.europa.net. Poleg približno milijona delovnih mest, ki so na voljo tudi slovenskim iskalcem zaposlitve, spletno mesto vsebuje tudi informacije o življenjskih razmerah v izbrani državi ter univerzalni evropski obzorec za življenjepis. (M. M.)

Lonely Planet: Hostel Celica najboljši na svetu

Nekdanji zapor preurejeni v hostel
Foto: RTV SLO

Vodilni svetovni založnik popotniških vodičev Lonely Planet je ljubljanskemu hostlu Celica, ki deluje v prenovljenih prostorih nekdanjih zaporov na Metelkovi (med zaporniki je bil leta 1988 današnji predsednik vlade Janez Janša), podelil laskavi naziv "hippest" hostel na svetu, ki naj bi po njihovi oceni ponujal najzanimivejšo nastanitveno možnost za mlajše popotnike.

Nekdanje zaporniške celice so preurejene v sobe za nočitev.
Foto: RTV SLO

Hostel Celica se je zaradi svoje ne navadne zaporniške arhitekture uvrstil še v kategorijo najbolj ne-

navadnih nastanitev in tudi zato v minulih treh letih postal ljubljanska znamenitost, ki se lahko pohvali z eno najboljših zasedenosti sob v Sloveniji. Več: www.mladina.si (M. M.)

Sloveniji zelena luč za uvedbo evra leta 2007

Evropska komisija je v Strasbourgu pozitivno ocenila pripravljenost Slovenije na uvedbo skupne evropske valute evro ter priporočila, naj država – kot prva novinka v Evropski uniji – v evroobmočje vstopi 1. januarja 2007. STA tudi poroča, da morajo politično odločitev o vstopu Slovenije v evroobmočje po tem priporočilu sprejeti še voditelji EU na sestanku na vrhu 15. in 16. junija, formalne podlage za tak korak, z uradno določitvijo tečaja vred, pa bodo sprejeli finančni ministri povezave na zasedanju 11. julija. (M. M.)

Nov elektronski telefonski imenik v Sloveniji

V Telekomu Slovenije so skupaj z založniško družbo Teledat pripravili novo izdajo elektronskega telefonskega imenika Slovenije ETIS. V imeniku je med drugim več kot milijon števil vseh obstoječih operaterjev, in sicer po podatkih, veljavnih 31. marca 2006. Imenik je izšel v nakladi 19.000 izvodov, kupiti pa ga je mogoče na vseh večjih poštah, v Telekomovih trgovinah in centrih družbe Mobitel. Z novimi podatki so pri Telekomu osvežili tudi telefonski imenik na spletu, ki se po statističnih podatkih lahko pohvali s štirimi milijoni obiskov na mesec. V tem imeniku so kot veliko novost uvedli novi zavihek Poslovne strani, kjer so zbrani podatki o več kot 182.000 poslovnih subjektih. Več: www.telekom.si (M. M.)

UMRL BOŠTJAN HLADNIK

V 78. letu starosti je umrl slovenski režiser Boštjan Hladnik, ki je v šestdesetih letih slovenski film približal tedanjemu evropskemu modernizmu.

Njegove filme – Ples v dežju, Ko pride lev, Maškarada, Ubij me nežno in Sončni krik – zaznamuje hoja po meji med realnostjo in svetom igrive domišljije, ki je Hladnikovim filmom zagotovila status pravih filmskih umetnin. Lani je predsednik RS Janez Drnovšek Boštjanu Hladniku, čigar film Ples v dežju je uvrščen med deset najboljših slovenskih filmov, podelil zlati red za zasluge pri filmskem ustvarjanju. Več: www.rtvsllo.si

Prizor iz enega najboljših slovenskih filmov: Ples v dežju (1961)

Na zadnji strani:

Slovensko društvo na Reki že 1911!

Dokaz, da je slovensko društvo na Reki obstajalo že leta 1911, je Dušanki Gržeta, ki nam ga je posredovala, poslal Ivan Peranić iz Državnega arhiva na Reki. Obema iskrena zahvala.

Še pogled v zgodovino: po podatkih edinega ljudskega štetja v času Avstro-Ogrske, v katerem so se ljudje izrekli o narodnostni pripadnosti, leta 1851, je bilo med prebivalci Reke (12.602) 1.677 Slovencev (13, 3 %). Poznejši popisi (1880, 1890, 1900 in 1910) so spraševali le po sporazumevalnem jeziku: leta 1910 je bilo na Reki, ki je takrat štela 49.608 prebivalcev, 3.937 Slovencev (7,9 %). (Stražičić, Nikola 1994: Prilog poznavanju demografskog razvoja Grada Rijeke tijekom posljednja tri stoljeća. Rijeka, zv. 1, 121. Povijesno društvo Rijeke)

Veleposlaništvo Republike Slovenije v RH
Savska 41, 10 000 Zagreb

Veleposlanik:

prof. Milan Orožen Adamić

Uradne ure:

ponedeljek – petek od 09.00 do 12.00

tel.: (01) 63 11 000, (01) 63 11 011,

faks: (01) 61 77 236,

el. pošta: vzg@mzz-dkp.gov.si

konzularni oddelek: tel.: (01) 63 11 014 ,

faks: (01) 61 21 511

Konzularni dan na Reki:

Slovenski dom KPD Bazovica

Ul. Podpinjol 43:

objava datuma naknadno

SLOVENSKO DRUŠTVO NA REKI.

VSPORED

VESELICE V ZAMETU V NEDELJO 28. MAJA 1911.

Med odmori in pri plesu svira oddelek vojaške godbe slavnega
Jelačičevega polka.

I. ob 4. uri popoldne: Zbiranje gostov na vrtu gosp. J. Finderla

II. ob 5.30 .. v dvorani slav. hrv. pjev. i tamb. društva

„Sloge“:

a) „Planinarica“ (Fr. Ferjančič) poje mešani zbor.

b) Gledališki predstavi:

1. „BRAT SOKOL“ veseloigra v enem dejanju

Osebe: Anton Koruza, meščan, vdovec,
Milka, njegova hči,
Dr. Janko Kremen, zdravnik,
Jože Poliček, meščan,
Miroslav Ričel, } talova
Silvester Žlindra. }
Nanča, kuhanica pri Koruzi.

2. „ENO URO DOKTOR“ burka v enem dejanju.

Osebe: Dr. Zajec, zdravnik,
Gospa Bornova,
Ema, njena hči,
Škrjanec, Zajčev sluga,
Ančka, Zajčeva gospodinja,
Sedlač, poštni voznik,
Plesnik, brivec,
Vetrnik, trgovec,
Lekarniški učenec.

III. Pelje na vrtu:

„Studenčku“ (P. Hugolin Sattner)

„Kje so moje rožice“ (Dr. G. Ipavec)

„Večerna“ (Narodna)

„Slovenec sem“ (Dr. G. Ipavec)

IV. PLES DO POLNOČI.

Med plesom šaljiva pošla, korjandoli, serpentine. — Dama z največjim šte-
vilom razglednic dobi lepo darilo.

Polovica čistega dohodka je namenjena Ciril-Metodovi družbi za Istro.

VSTOPNINA: K 1. — za osebo, za dijake in otroke izpod 10 let 50 vinarjev.